

Aspect in de Nederlandse Spraakkunst van Boogaart (1999) tot Bogaards (2026)

Maarten Bogaards en Ronny Boogaart

DNS, Gent, 6-12-2024

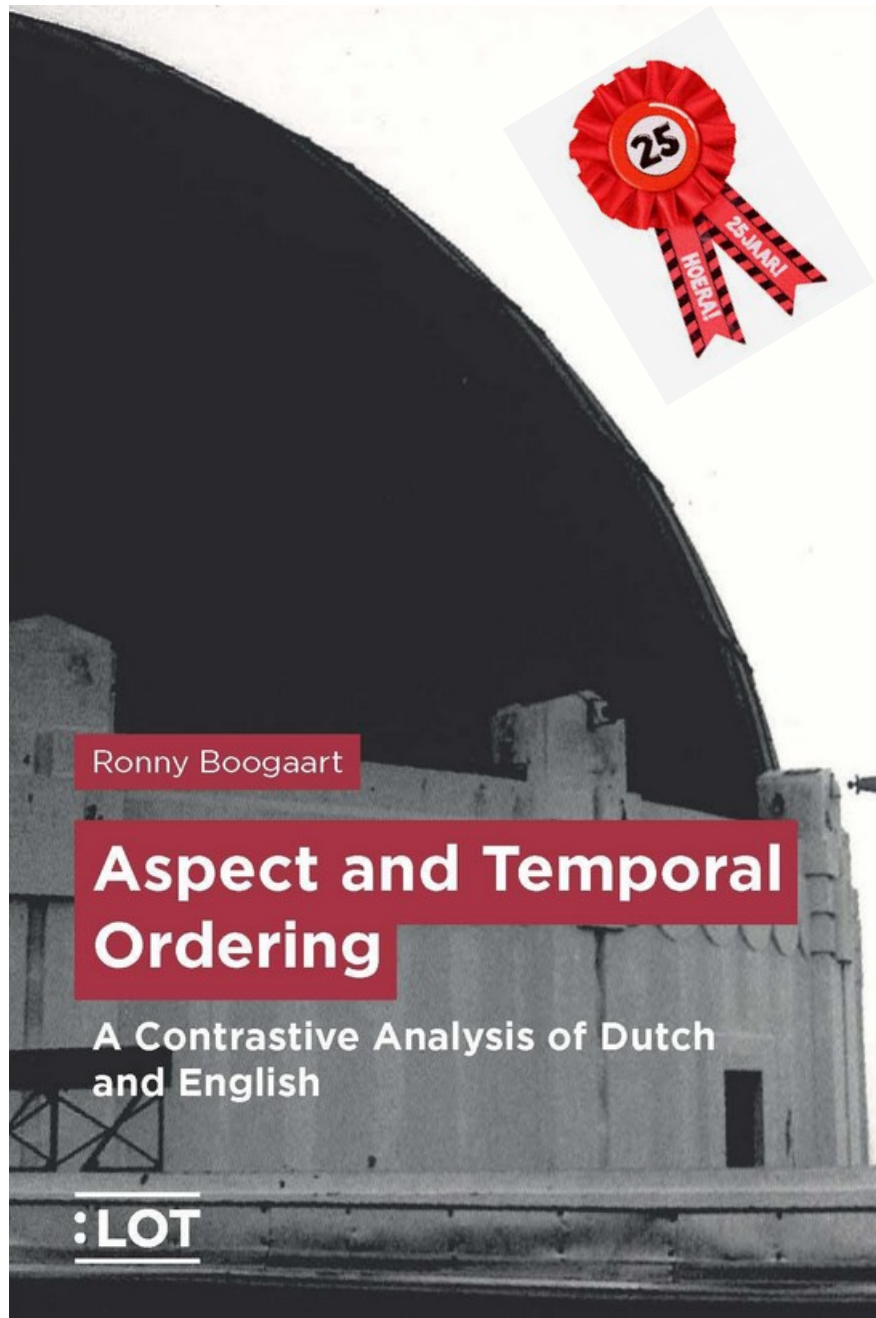
Universiteit
Leiden

leiden
UNIVERSITY
CENTRE FOR
LINGUISTICS

Structuur

- Onderzoek naar aspect in de Nederlandse spraakkunst na ANS (1997) en Boogaart (1999)
 - Aspect van werkwoorden
 - Aspect van constructies
 - Aspect van de zin (de rol van de ww-tijden)
- Interacties
 - Mismatches: *coercion* en *coercion blocking*
 - Progressief *aan het* vs. ingressief *aan het*

30 Aspectualiteit ^

30.1 Algemene inleiding

30.2 Een verdeling in aspectuele klassen ^

30.2.1 Puntgebeurens en eindpuntgebeurens ∨

30.2.2 Activiteiten

30.2.3 Toestanden

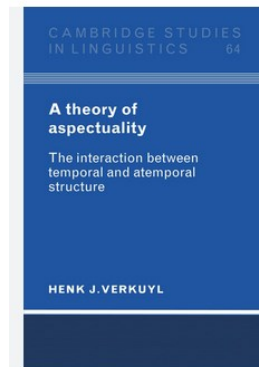
30.3 De manier waarop aspectualiteit wordt
uitgedrukt ^

30.3.1 Inleiding

30.3.2 De rol van de werkwoordelijke constituent
bij het uitdrukken van aspectualiteit ∨

30.3.3 De rol van het onderwerp bij het uitdrukken
van aspectualiteit

30.3.4 Aspectualiteit met betrekking tot
tijdsbepalingen

Situatietype ('aspect van werkwoorden')

SITUATIETYPE	Tijdskenmerken			Voorbeelden
	EINDPUNT	TIJDSDUUR	ONTWIKKELING	
TOESTAND	n.v.t.	ja	nee	<i>weten, vrezen, honger hebben, mooi zijn, houden van</i>
ACTIVITEIT	nee	ja	ja	<i>werken, wandelen, eten, lachen, een kar duwen</i>
EINDPUNTGEBEUREN	ja	ja	ja	<i>drogen, ontdooien, een ei eten, een portret schilderen</i>
PUNTGEBEUREN	ja	nee	n.v.t.	<i>ontploffen, doodgaan, vinden, winnen, de top bereiken</i>
SEMELFACTIEF	nee	nee	n.v.t.	<i>kloppen, niezen, flikkeren</i>

Mogelijke combinaties van tijdskenmerken en resulterende SITUATIETYPEN

Bogaards & Boogaart (2025), ANS3, Hoofdstuk 30: Aspect

Situatietype ('aspect van werkwoorden')

<i>Benjamin liep</i>	(duratief)
<i>Benjamin liep <u>een kilometer</u></i>	(terminatief)
<i>Benjamin liep <u>kilometers</u></i>	(duratief)
<i>Benjamin liep <u>de tuin uit</u></i>	(terminatief)
<i>Benjamin liep <u>in een paar minuten</u></i>	(terminatief)

Resumerend kunnen we zeggen dat de aspectualiteit van een zin zowel het aspect omvat dat de werkwoordstijden en de hulpwerkwoorden aan een zin toevoegen, als het aspect dat onafhankelijk daarvan voortkomt uit de samenstellende delen van de zin. (...) Dat laatste duidt men ook wel aan met de term Aktionsart. (ANS 1997, p. 1655)

Aspect

ANS2 > ANS3

30 Aspectualiteit ^

30.1 Algemene inleiding

30.2 Een verdeling in aspectuele klassen ^

30.2.1 Puntgebeurens en eindpuntgebeurens ∨

30.2.2 Activiteiten

30.2.3 Toestanden

30.3 De manier waarop aspectualiteit wordt

uitgedrukt ^

30.3.1 Inleiding

30.3.2 De rol van de werkwoordelijke constituent
bij het uitdrukken van aspectualiteit ∨

30.3.3 De rol van het onderwerp bij het uitdrukken
van aspectualiteit

30.3.4 Aspectualiteit met betrekking tot
tijdsbepalingen

30

30.1

30.1.1

30.1.1.1

30.1.1.2

30.1.1.3

30.1.1.4

30.1.2

30.1.2.1

30.1.2.2

30.1.2.3

30.1.2.4

30.1.2.5

30.1.3

30.2

30.2.1

30.2.1.1

30.2.1.2

30.2.2

30.2.2.1

30.2.2.2

30.2.2.3

30.2.3

30.2.3.1

30.2.3.2

30.2.3.3

30.2.3.4

30.2.3.5

30.2.4

30.2.4.1

30.2.4.2

30.2.4.3

30.2.4.4

30.2.4.5

30.2.4.6

30.2.4.7

30.2.5

30.2.5.1

30.2.5.2

30.2.5.3

30.3

30.3.1

30.3.1.1

30.3.1.2

30.3.1.3

30.3.2

30.3.2.1

30.3.2.2

30.3.2.3

30.3.2.4

30.3.3

30.3.3.1

30.3.3.2

Aspect

Aspect van werkwoorden

Aspectuele kenmerken van werkwoorden

Eindpunt

Tijdsduur

Verandering

Indeling in situatietypen

Situatietypen

Toestanden

Activiteiten

Eindpuntgebeurens

Puntgebeurens

Semelfactieven

Aspectuele voorvoegsels

Aspect van constructies

Aspectuele kenmerken van constructies

Fasen

Interactie tussen het aspect van constructies en werkwoorden

Constructies met een houdings- of bewegingswerkwoord

Zitten/staan/liggen/lopen + te + infinitief

Zitten/staan/liggen + voltooid deelwoord

Op het punt staan + (om) te/van (te) + infinitief

Aan het-constructies

Aan het + infinitief + zijn

Aan het + infinitief + gaan/slaan/zich zetten/(ge)raken/komen

Aan het + infinitief + brengen/maken/krijgen/zetten

Aan het + infinitief + blijven/houden

Aan de + werkwoordstam + matrixwerkwoord

Aspectuele werkwoorden

Beginnen/starten te/met + infinitief

Gaan + infinitief

Komen te + infinitief

Blijven + infinitief

Door/Verder(gaan met + infinitief)

Ophouden/Stoppen te/met + infinitief

Plegen te + infinitief

Overige aspectuele constructies

Constructies met *bezig*

En maar + infinitief

Worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord

Aspect van de zin

Aspectuele kenmerken van zinnen

Terminatief en duratief

Het aspect van de zin als rekensom

Overige (kenmerken van) zinsdelen met aspectueel effect

Werkwoordstijden en aspect

Onvoltooid tegenwoordige tijd

Onvoltooid verleden tijd

Voltooid tegenwoordige tijd

Voltooid verleden tijd

Bepalingen met aspectueel effect

Ruimtelijke bepalingen

Tijdsbepalingen

CAMBRIDGE STUDIES
IN LINGUISTICS 64

A theory of
aspectuality

The interaction between
temporal and atemporal
structure

HENK J. VERKUYL

Aspect

ANS2 > ANS3

30 Aspectualiteit

30.1 Algemene inleiding

30.2 Een verdeling in aspectuele klassen

30.2.1 Puntgebeurens en eindpuntgebeurens

30.2.2 Activiteiten

30.2.3 Toestanden

30.3 De manier waarop aspectualiteit wordt

uitgedrukt

30.3.1 Inleiding

30.3.2 De rol van de werkwoordelijke constituent

bij het uitdrukken van aspectualiteit

30.3.3 De rol van het onderwerp bij het uitdrukken

van aspectualiteit

30.3.4 Aspectualiteit met betrekking tot

tijdsbepalingen

30

30.1

30.1.1

30.1.1.1

30.1.1.2

30.1.1.3

30.1.1.4

30.1.2

30.1.2.1

30.1.2.2

30.1.2.3

30.1.2.4

30.1.2.5

30.1.3

30.2

30.2.1

30.2.1.1

30.2.1.2

30.2.2

30.2.2.1

30.2.2.2

30.2.2.3

30.2.3

30.2.3.1

30.2.3.2

30.2.3.3

30.2.3.4

30.2.3.5

30.2.4

30.2.4.1

30.2.4.2

30.2.4.3

30.2.4.4

30.2.4.5

30.2.4.6

30.2.4.7

30.2.5

30.2.5.1

30.2.5.2

30.2.5.3

30.3

30.3.1

30.3.1.1

30.3.1.2

30.3.1.3

30.3.2

30.3.2.1

30.3.2.2

30.3.2.3

30.3.2.4

30.3.3

30.3.3.1

30.3.3.2

Aspect

Aspect van werkwoorden

Aspectuele kenmerken van werkwoorden

Eindpunt

Tijdsduur

Verandering

Indeling in situatietypen

Situatietypen

Toestanden

Activiteiten

Eindpuntgebeurens

Puntgebeurens

Semelfactieven

Aspectuele voorvoegsels

Aspect van constructies

Aspectuele kenmerken van constructies

Fasen

Interactie tussen het aspect van constructies en werkwoorden

Constructies met een houdings- of bewegingswerkwoord

Zitten/staan/liggen/lopen + te + infinitief

Zitten/staan/liggen + voltooid deelwoord

Op het punt staan + (om) te/van (te) + infinitief

Aan het-constructies

Aan het + infinitief + zijn

Aan het + infinitief + gaan/slaan/zich zetten/(ge)raken/komen

Aan het + infinitief + brengen/maken/krijgen/zetten

Aan het + infinitief + blijven/houden

Aan de + werkwoordstam + matrixwerkwoord

Aspectuele werkwoorden

Beginnen/starten te/met + infinitief

Gaan + infinitief

Komen te + infinitief

Blijven + infinitief

Door/Verder(gaan met + infinitief)

Ophouden/Stoppen te/met + infinitief

Plegen te + infinitief

Overige aspectuele constructies

Constructies met *bezig*

En maar + infinitief

Worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord

Aspect van de zin

Aspectuele kenmerken van zinnen

Terminatief en duratief

Het aspect van de zin als rekensom

Overige (kenmerken van) zinsdelen met aspectueel effect

Werkwoordstijden en aspect

Onvoltooid tegenwoordige tijd

Onvoltooid verleden tijd

Voltooid tegenwoordige tijd

Voltooid verleden tijd

Bepalingen met aspectueel effect

Ruimtelijke bepalingen

Tijdsbepalingen

Aspect

ANS2 > ANS3

30 Aspectualiteit

- 30.1 Algemene inleiding
- 30.2 Een verdeling in aspectuele klassen
 - 30.2.1 Puntgebeurens en eindpuntgebeurens
 - 30.2.2 Activiteiten
 - 30.2.3 Toestanden
- 30.3 De manier waarop aspectualiteit wordt uitgedrukt
 - 30.3.1 Inleiding
 - 30.3.2 De rol van de werkwoordelijke constituent bij het uitdrukken van aspectualiteit
 - 30.3.3 De rol van het onderwerp bij het uitdrukken van aspectualiteit
 - 30.3.4 Aspectualiteit met betrekking tot tijdsbepalingen

- 30 Aspect
 - 30.1 Aspect van werkwoorden
 - 30.1.1 Aspectuele kenmerken van werkwoorden
 - 30.1.1.1 Eindpunt
 - 30.1.1.2 Tijdsduur
 - 30.1.1.3 Verandering
 - 30.1.1.4 Indeling in situatietypen
 - 30.1.2 Situatietypen
 - 30.1.2.1 Toestanden
 - 30.1.2.2 Activiteiten
 - 30.1.2.3 Eindpuntgebeurens
 - 30.1.2.4 Puntgebeurens
 - 30.1.2.5 Semelfactieven
 - 30.1.3 Aspectuele voorvoegsels

- 30.2 Aspect van constructies
 - 30.2.1 Aspectuele kenmerken van constructies
 - 30.2.1.1 Fasen
 - 30.2.1.2 Interactie tussen het aspect van constructies en werkwoorden
 - 30.2.2 Constructies met een houdings- of bewegingswerkwoord
 - 30.2.2.1 *Zitten/staan/liggen/lopen + te + infinitief*
 - 30.2.2.2 *Zitten/staan/liggen + voltooid deelwoord*
 - 30.2.2.3 *Op het punt staan + (om) te/van (te) + infinitief*
 - 30.2.3 *Aan het*-constructies
 - 30.2.3.1 *Aan het + infinitief + zijn*
 - 30.2.3.2 *Aan het + infinitief + gaan/slaan/zich zetten/(ge)raken/komen*
 - 30.2.3.3 *Aan het + infinitief + brengen/maken/krijgen/zetten*
 - 30.2.3.4 *Aan het + infinitief + blijven/houden*
 - 30.2.3.5 *Aan de + werkwoordstam + matrixwerkwoord*
 - 30.2.4 Aspectuele werkwoorden
 - 30.2.4.1 *Beginnen/starten te/met + infinitief*
 - 30.2.4.2 *Gaan + infinitief*
 - 30.2.4.3 *Komen te + infinitief*
 - 30.2.4.4 *Blijven + infinitief*
 - 30.2.4.5 *Door/Verder(gaan met + infinitief)*
 - 30.2.4.6 *Ophouden/Stoppen te/met + infinitief*
 - 30.2.4.7 *Plegen te + infinitief*
 - 30.2.5 Overige aspectuele constructies
 - 30.2.5.1 Constructies met *bezig*
 - 30.2.5.2 *En maar + infinitief*
 - 30.2.5.3 *Worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord*

- 30.3 Aspect van de zin
 - 30.3.1 Aspectuele kenmerken van zinnen
 - 30.3.1.1 Terminatief en duratief
 - 30.3.1.2 Het aspect van de zin als rekensom
 - 30.3.1.3 Overige (kenmerken van) zinsdelen met aspectueel effect
 - 30.3.2 Werkwoordstijden en aspect
 - 30.3.2.1 Onvoltooid tegenwoordige tijd
 - 30.3.2.2 Onvoltooid verleden tijd
 - 30.3.2.3 Voltooid tegenwoordige tijd
 - 30.3.2.4 Voltooid verleden tijd
 - 30.3.3 Bepalingen met aspectueel effect
 - 30.3.3.1 Ruimtelijke bepalingen
 - 30.3.3.2 Tijdsbepalingen

Aspect van constructies

- Fasen: beginpunt, eindpunt, middenfase
- Beginfase:
 - Ingressief/Inchoatief/Resumptief/Prospectief
- Middenfase:
 - Progressief/Continuatief/Resultatief/Habitueel
- Eindfase
 - Egressief

Fase	Specificatie	Type aspect	Constructie(s)		
Beginfase	begin van een ACTIVITEIT of EINDPUNTGEBEUREN	INGRESSIEF	<i>beginnen/starten te/met + infinitief (30.2.4.1)</i>		
			<i>gaan + infinitief (30.2.4.2)</i>		
			<i>komen te + infinitief (30.2.4.3)</i>		
			<i>aan het + infinitief + gaan / slaan / zich zetten / (ge)raken / komen (30.2.3.2)</i>		
Beginfase	begin van een TOESTAND (verandering van toestand)	INCHOATIEF	<i>aan het + infinitief + brengen / maken / krijgen / zetten (30.2.3.3)</i>		
			<i>aan de + werkwoordstam + gaan / (ge)raken / komen / brengen / krijgen (30.2.3.5)</i>		
			<i>bezig gaan met + infinitief (30.2.5.1)</i>		
			<i>worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord (30.2.5.3)</i>		
Beginfase	situatie is eerder onderbroken en wordt hervat	RESUMPTIEF	<i>door/verder(gaan met + infinitief) (30.2.4.5)</i>		
			situatie is mogelijk ophanden	PROSPECTIEF	<i>op het punt staan (om) te/van (te) + infinitief (30.2.2.3)</i>
					<i>aan het + infinitief + zijn (30.2.3.1)</i>
					<i>zitten / staan / liggen / hangen / lopen te + infinitief (30.2.2.1)</i>
<i>bezig zijn (om) te/met + infinitief (30.2.5.1)</i>					
Middenfase	---	PROGRESSIEF	<i>blijven + infinitief (30.2.4.4)</i>		
			<i>aan het + infinitief + blijven/houden (30.2.3.4)</i>		
			<i>aan de + werkwoordstam + blijven/houden (30.2.3.5)</i>		
			<i>door/verder(gaan met + infinitief) (30.2.4.5)</i>		
			<i>en maar + infinitief (30.2.5.2)</i>		
			<i>bezig blijven (om) te/met + infinitief (30.2.5.1)</i>		
Middenfase	situatie gold al en stopt niet	CONTINUATIEF	<i>zitten/staan/liggen + voltooid deelwoord (30.2.2.2)</i>		
			situatie is voortgevloeid uit afronding van eerdere situatie en duurt nu voort	RESULTATIEF	<i>plegen te + infinitief (30.2.4.7)</i>
					situatie is een gewoonte
Eindfase	-	EGRESSIEF			

Aspect-constructies: *aan het* INF

Constructiegrammaticaal	<p>Boogaart (1999) Booij (2002, 2003, 2004, 2008, 2010) ‘constructional idiom’ Beekhuizen (2010) restricties op infinitiefslot Lemmens (2005, 2017) idem Anthonissen et al (2019) expressiviteit Booij & Audring (2018) versus Bogaards (2023b) type <i>aan de wandel</i></p>
Generatief	<p>Felser (2000) Ijbema (2003) Broekhuis et al (2015) Bogaards, Boogaart, Barbiers (2022) progressief versus niet-progressief patroon</p>
Traditionele zinsontleding	<p>Coppen (2006, 2009, 2021) naamw of ww gezegde?</p>
Contrastief andere germaanse talen Frans	<p>Boogaart (1999, 2016) Ebert (2000) Krause (2002) Van Pottelberge (2004, 2007) Anthonissen (2011) Behrens et al (2013) Mortier (2008)</p>

Aspect-constructies: houdings- en bewegingsprogressief

	Van Pottelberge (2002) Lemmens (2005)
Contrastief Afrikaans Duits	Breed & Brisard (2015) Cavirani-Pots (2020) generatief (semi-lexicaal) Okabe (2023) diachroon
Niet progressief:	Bogaards (2019a, 2020)

Onderlinge vergelijking twee typen progressief-constructies

Collostructioneel	Lemmens (2015, 2017)
Expressiviteit	Breed et al (2017) Anthonissen et al (2019)

De *bezig* -progressief

	Lemmens (2012)
Contrastief met Afrikaans <i>besig</i>	Geleyn & Coleman (2014)
	Breed et al (2017)
Inclusief Engels <i>busy</i>	Breed et al (2014)

Andere dan progressief-constructies

Absentief	De Groot (2000) Haslinger (2007) Broekhuis (2013)
Continuatief	Broekhuis & Corver (2017): <i>en maar</i> INF (tevens expressief) Bogaards (2022): <i>blijven</i> INF + <i>verder/door/voort-</i>
Ingressief/Prospectief	Andree & Oh (2024): <i>bijna</i>
Contrastief met Afrikaans/Duits/Engels	Bogaards (2023a): <i>op het punt staan</i> Bogaards & Fleischhauer (2023) Bogaards & Wierenga (accepted) Fleischhauer et al (under review)
Contrastief met Mandarijn	Bogaards (2022, 2024)
Resultatief	Bogaards (2019a, 2020): <i>zitten/staan/liggen</i> + volt deelw

Aspect

ANS2 > ANS3

30 Aspectualiteit

- 30.1 Algemene inleiding
- 30.2 Een verdeling in aspectuele klassen
 - 30.2.1 Puntgebeurens en eindpuntgebeurens
 - 30.2.2 Activiteiten
 - 30.2.3 Toestanden
- 30.3 De manier waarop aspectualiteit wordt uitgedrukt
 - 30.3.1 Inleiding
 - 30.3.2 De rol van de werkwoordelijke constituent bij het uitdrukken van aspectualiteit
 - 30.3.3 De rol van het onderwerp bij het uitdrukken van aspectualiteit
 - 30.3.4 Aspectualiteit met betrekking tot tijdsbepalingen

- 30 Aspect
 - 30.1 Aspect van werkwoorden
 - 30.1.1 Aspectuele kenmerken van werkwoorden
 - 30.1.1.1 Eindpunt
 - 30.1.1.2 Tijdsduur
 - 30.1.1.3 Verandering
 - 30.1.1.4 Indeling in situatietypen
 - 30.1.2 Situatietypen
 - 30.1.2.1 Toestanden
 - 30.1.2.2 Activiteiten
 - 30.1.2.3 Eindpuntgebeurens
 - 30.1.2.4 Puntgebeurens
 - 30.1.2.5 Semelfactieven
 - 30.1.3 Aspectuele voorvoegsels

- 30.2 Aspect van constructies
 - 30.2.1 Aspectuele kenmerken van constructies
 - 30.2.1.1 Fasen
 - 30.2.1.2 Interactie tussen het aspect van constructies en werkwoorden
 - 30.2.2 Constructies met een houdings- of bewegingswerkwoord
 - 30.2.2.1 *Zitten/staan/liggen/lopen + te + infinitief*
 - 30.2.2.2 *Zitten/staan/liggen + voltooid deelwoord*
 - 30.2.2.3 *Op het punt staan + (om) te/van (te) + infinitief*
 - 30.2.3 *Aan het*-constructies
 - 30.2.3.1 *Aan het + infinitief + zijn*
 - 30.2.3.2 *Aan het + infinitief + gaan/slaan/zich zetten/(ge)raken/komen*
 - 30.2.3.3 *Aan het + infinitief + brengen/maken/krijgen/zetten*
 - 30.2.3.4 *Aan het + infinitief + blijven/houden*
 - 30.2.3.5 *Aan de + werkwoordstam + matrixwerkwoord*
 - 30.2.4 Aspectuele werkwoorden
 - 30.2.4.1 *Beginnen/starten te/met + infinitief*
 - 30.2.4.2 *Gaan + infinitief*
 - 30.2.4.3 *Komen te + infinitief*
 - 30.2.4.4 *Blijven + infinitief*
 - 30.2.4.5 *Door/Verder(gaan met + infinitief)*
 - 30.2.4.6 *Ophouden/Stoppen te/met + infinitief*
 - 30.2.4.7 *Plegen te + infinitief*
 - 30.2.5 Overige aspectuele constructies
 - 30.2.5.1 Constructies met *bezig*
 - 30.2.5.2 *En maar + infinitief*
 - 30.2.5.3 *Worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord*

- 30.3 Aspect van de zin
 - 30.3.1 Aspectuele kenmerken van zinnen
 - 30.3.1.1 Terminatief en duratief
 - 30.3.1.2 Het aspect van de zin als rekensom
 - 30.3.1.3 Overige (kenmerken van) zinsdelen met aspectueel effect
 - 30.3.2 Werkwoordstijden en aspect
 - 30.3.2.1 Onvoltooid tegenwoordige tijd
 - 30.3.2.2 Onvoltooid verleden tijd
 - 30.3.2.3 Voltooid tegenwoordige tijd
 - 30.3.2.4 Voltooid verleden tijd
 - 30.3.3 Bepalingen met aspectueel effect
 - 30.3.3.1 Ruimtelijke bepalingen
 - 30.3.3.2 Tijdsbepalingen

ASPECT VAN DE ZIN	ASPECT VAN CONSTRUCTIES	ASPECT VAN HET WERKWOORD
TERMINATIEF DURATIEF	INGRESSIEF INCHOATIEF RESUMPTIEF PROSPECTIEF PROGRESSIEF CONTINUATIEF RESULTATIEF HABITUEEL EGRESSIEF	SITUATIETYPE (EINDPUNT, DUUR, ONTWIKKELING) TOESTAND ACTIVITEIT EINDPUNTGEBEUREN PUNTGEBEUREN SEMELFACTIEF

(Zin (constructie (werkwoord)))

‘Aspect’ van de werkwoordstijden

- (1) Dat vertelde hij, die jonge schrijver dus, aan iedereen: *dat hij een roman schreef*. Toen ging hij dood, die jonge Franse schrijver, maar uit niets bleek dat hij met een roman bezig was.

(Gerard Reve, *Het boek van violet en dood*, p. 61)

- (2) ‘Ik blijf in bed mevrouw’. *Moeder knipte de rafelige pitten van onze drie petroleumstellen recht*. ‘Ziek is ziek’, merkte ze op. Ze legde niet eens even de schaar neer maar ging gewoon verder met knippen.

(Frans Pointl, *De aanraking*, p. 9)

- (3) ‘He told everyone (that) he wrote a novel’

- (4) ‘Mother trimmed the wicks of our three petrol heaters’

‘Aspect’ van de werkwoordstijden

- (1) Dat vertelde hij, die jonge schrijver dus, aan iedereen: *dat hij een roman schreef*. Toen ging hij dood, die jonge Franse schrijver, maar uit niets bleek dat hij met een roman bezig was.

(Gerard Reve, *Het boek van violet en dood*, p. 61)

- (2) ‘Ik blijf in bed mevrouw’. *Moeder knipte de rafelige pitten van onze drie petroleumstellen recht*. ‘Ziek is ziek’, merkte ze op. Ze legde niet eens even de schaar neer maar ging gewoon verder met knippen.

(Frans Pointl, *De aanraking*, p. 9)

- (3) ‘He told everyone (that) he wrote a novel’
(4) ‘Mother trimmed the wicks of our three petrol heaters’

Voltooid/onvoltooid

- De *voltooid* tijden (v.t.t./v.v.t) dragen systematisch bij aan een TERMINATIEVE interpretatie van het aspect van de *zin*
 - Specifieke interpretatie van TERMINATIVITEIT afhankelijk van situatietype en evt aspectuele constructie(s)

Voltooid/**onvoltooid**

- De *onvoltooid*e tijden (o.t.t./o.v.t) maken een zin niet per se DURATIEF. Het zinsaspect is afhankelijk van:
 - Tempus in strikte zin (tegenwoordig versus verleden): de tegenwoordige tijd (o.t.t.) is typisch DURATIEF
 - Situatietype: het kenmerk TIJDSDUUR is een voorwaarde voor een DURATIEVE interpretatie
 - Genre: in narratief taalgebruik wordt de o.v.t. zowel in DURATIEVE als in TERMINATIEVE zinnen gebruikt, terwijl in niet-narratief taalgebruik de v.t.t. wordt gebruikt in TERMINATIEVE zinnen (en de o.v.t. dus overwegend DURATIEF is) (Boogaart 1999; Le Bruyn et al 2019; van der Klis et al 2021; Tellings et al 2022).

	TERMINATIEF	DURATIEF
NARRATIEF	o.v.t.	o.v.t.
NIET-NARRATIEF	v.t.t.	o.v.t.

Aspect van de zin

- “We kunnen de zin zien als een soort ‘rekensom’, waarbij de input bestaat uit werkwoorden, constructies en andere zinsdelen, en de uitkomst ofwel TERMINATIEF ofwel DURATIEF kan zijn.” (ANS3.0, 30.3.1.2)
- ZIN (CONSTRUCTIE (WW))
- De bijdrage van werkwoordstijden (voltooid/onvoltooid)

<i>Ze is een portret aan het schilderen geweest</i>		
Werkwoord	<i>schilderen</i>	ACTIVITEIT
	<i><u>een portret</u> schilderen</i>	EINDPUNTGEBEUREN
Constructie	<i>aan het INFINITIEF zijn</i>	PROGRESSIEF
Zin	v.t.t.	TERMINATIEF

TERMINATIEF (PROGRESSIEF (EINDPUNTGEBEUREN))

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

Constructie

∅, progressief, ingressief, continuatief, prospectief...

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

2 typen interacties

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

\emptyset , *progressief, ingressief, continuatief, prospectief...*

1

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

- (1) Jordy **winkelt**. ▶ **Duratief**(Activiteit)
- (2) Jordy **heeft gewinkeld**. ▶ **Terminatief**(Activiteit)
- (3) Jordy **arriveert**. ▶ **Terminatief**(Puntgebeuren)

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

\emptyset , *progressief, ingressief, continuatief, prospectief...*

1

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

(1)	Jordy winkelt .	▶	Duratief(Activiteit)	} Geen restricties op input
(2)	Jordy heeft gewinkeld .	▶	Terminatief(Activiteit)	
(3)	Jordy arriveert .	▶	Terminatief(Puntgebeuren)	

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

∅, progressief, ingressief, continuatief, prospectief...

2

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

(4) Jordy **is aan het winkelen.**

▶ Progressief(Activiteit)

(5) Jordy **is aan het arriveren.**

▶ Progressief(Puntgebeuren)

(6) De toeristen **zijn aan het arriveren.**

▶ Progressief(Puntgebeuren)

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

∅, progressief, ingressief, continuatief, prospectief...

2

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

(4) Jordy **is aan het winkelen**.

▶ Progressief(Activiteit)

(5) Jordy **is aan het arriveren**.

▶ Progressief(Puntgebeuren_) *preparatory phase*

(6) De toeristen **zijn aan het arriveren**.

▶ Progressief(Puntgebeuren_) **iteratief/distributief**

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

∅, progressief, ingressief, continuatief, prospectief...

2

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

- (4) Jordy **is aan het winkelen**.
- (5) Jordy **is aan het arriveren**.
- (6) De toeristen **zijn aan het arriveren**.

- ▶ Progressief(Activiteit)
- ▶ Progressief(Puntgebeuren > Eindpuntgebeuren)
- ▶ Progressief(Puntgebeuren > Activiteit)

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

2 typen
interacties

Constructie

\emptyset , *progressief, ingressief, continuatief, prospectief...*

2

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

(4) Jordy **is aan het winkelen.**

▶ *Progressief*(Activiteit)

(5) Jordy **is aan het arriveren.**

▶ *Progressief*(Puntgebeuren > Eindpuntgebeuren)

(6) De toeristen **zijn aan het arriveren.**

▶ *Progressief*(Puntgebeuren > Activiteit)

Inputconditie:
Duratieve situatie
➔ **Coercion**

Interacties

Aspect van de...

Zin

duratief/terminatief (NL: (on)voltooide tijden)

Constructie

∅, progressief, ingressief, continuatief, prospectief...

Werkwoordgroep

durativiteit, dynamiciteit, teliciteit

2 typen
interacties

1. **Zin** ↔ (**Constructie**) & **Werkwoordgroep**
- ▶ 2. **Constructie** ↔ **Werkwoordgroep**
 - Mismatches tussen inputconditie(s) van constructies en werkwoordgroep-input
 - Focus op *aan het*-constructies

Selectie bij de *aan het*-progressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

<i>Aan het</i> + infinitief + <i>zijn</i>	
doen	2502
worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord	1220
spelen	929
maken	671
kijken	565
zoeken	535
veranderen	531
werken	500
praten	453
schrijven	445

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de *aan het*-progressief (top 10).⁶²

Selectie bij de *aan het*-progressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

<i>Aan het + infinitief + zijn</i>	
doen	2502
worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord	1220
spelen	929
maken	671
kijken	565
zoeken	535
veranderen	531
werken	500
praten	453
schrijven	445

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de *aan het*-progressief (top 10).⁶²

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

Selectie bij de *aan het*-progressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

<i>Aan het + infinitief + zijn</i>	
doen	2502
worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord	1220
spelen	929
maken	671
kijken	565
zoeken	535
veranderen	531
werken	500
praten	453
schrijven	445

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de *aan het*-progressief (top 10).⁶²

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

Puntgebeuren >
Eindpuntgebeuren

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

Toestand >
Activiteit

Selectie bij de *aan het*-progressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

<i>Aan het + infinitief + zijn</i>	
doen	2502
worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord	1220
spelen	929
maken	671
kijken	565
zoeken	535
veranderen	531
werken	500
praten	453
schrijven	445

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de *aan het*-progressief (top 10).⁶²

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

Puntgebeuren >
Eindpuntgebeuren

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

Toestand >
Activiteit

Selectie bij de *aan het*-progressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

<i>Aan het + infinitief + zijn</i>	
doen	2502
worden + zelfstandig/bijvoeglijk naamwoord	1220
spelen	929
maken	671
kijken	565
zoeken	535
veranderen	531
werken	500
praten	453
schrijven	445

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de *aan het*-progressief (top 10).⁶²

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.
[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

- [*aan het* V_{inf} *zijn*]
- Inputconditie: **activiteit** of **eindpuntgebeuren**
- ▶ **Coercion** toegestaan als semantische strategie om inputconflict op te lossen

Selectie bij de *aan het*-ingressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

gaan		slaan		zich zetten		(ge)raken		komen	
rollen	343	plunderen	25	schrijven	32	twijfelen	5	rollen	56
dansen	113	moorden	23	rekenen	8	slippen	3	schrijven	1
slippen	88	rekenen	20	denken	5	wankelen	3	spelen	1
slingeren	38	muiten	19	lezen	3	rollen	2	voetballen	1
tollen	22	twijfelen	16	tekenen	3	praten	1	wankelen	1
wankelen	19	experimenteren	15	componeren	2	schrijven	1		
rekenen	12	knutselen	10	beeldhouwen	1	schuiven	1		
draaien	9	dansen	8	bestuderen	1	spelen	1		
dromen	7	denken	7	boetseren	1	stuntelen	1		
zwalpen	7	kopen	7	bouwen	1				

Tabel 1. Meest frequente infinitieven bij de ingressieve *aan het*-constructies (top 10).⁶⁵

Selectie bij de *aan het*-ingressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

gaan	
rollen	343
dansen	113
slippen	88
slingeren	38
tollen	22
wankelen	19
rekenen	12
draaien	9
dromen	7
zwalpen	7

Selectie bij de *aan het*-ingressief

Frequentieoverzichten
in de nieuwe *e-ANS*

gaan	
rollen	343
dansen	113
slippen	88
slingeren	38
tollen	22
wankelen	19
rekenen	12
draaien	9
dromen	7
zwalpen	7

Activiteit

Eindpuntgebeuren

Puntgebeuren

Toestand

- [*aan het* V_{inf} *gaan*] – vgl. [*aan het* V_{inf} *zijn*]
- Is de structuur [*aan het* V_{inf}] uniform? (bv. Booij 2010)

▶ Zo ja, verwachting: zelfde gedrag m.b.t. **coercion** ❌

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

(4') * ... een trein ... die *aan het vertrekken ging*.

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhovanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

(5') * Inmiddels *gaat* achter mij een hele stoet auto's ...
boos aan het zijn / aan het boos zijn

Selectie bij de *aan het*-ingressief

- [*aan het* V_{inf} *gaan*] – vgl. [*aan het* V_{inf} *zijn*]
- Is de structuur [*aan het* V_{inf}] uniform? (bv. Booij 2010)
- ▶ Zo ja, verwachting: zelfde gedrag m.b.t. **coercion** ❌

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

(4') *... een trein ... die *aan het vertrekken ging*.

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

(5') *Inmiddels *gaat* achter mij een hele stoet auto's ...
boos aan het zijn / *aan het boos zijn* ...

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ❌

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✅

Selectie bij de *aan het*-ingressief

- [*aan het* V_{inf} *gaan*] – vgl. [*aan het* V_{inf} *zijn*]
- Is de structuur [*aan het* V_{inf}] uniform? (bv. Booij 2010)
- ▶ Zo ja, verwachting: zelfde gedrag m.b.t. **coercion** ❌

(4) PUNTGEBEUREN

Vorig jaar raakten in Dinant al een treinbegeleider en een reiziger zwaargewond toen ze onder een trein terechtkwamen die *aan het vertrekken was*. [SoNaR WS-U-E-A-0000386869]

(4') *... een trein ... die *aan het vertrekken ging*.

(5) TOESTAND

Inmiddels is achter mij een hele stoet auto's aan het toeteren en *boos aan het zijn* omdat ik stilsta.

[<https://ikhouvanhorrorfantasyenspanning.wordpress.com/2019/01/14/voorproefje-onmenselijk-verliefd/>]

(5') *Inmiddels *gaat* achter mij een hele stoet auto's ...
boos aan het zijn / *aan het boos zijn* ...

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ❌

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✅

Twee typen verklaringen

1. Ingressieve betekenis blokkeert coercion (semantiek)
- ▶ 2. Twee verschillende structuren [*aan het* V_{inf}] (syntaxis)

Verklaring 1: Semantiek

Betekenis van **progressief** vs. **ingressief** aspect

- (6) De toeristen **zijn** *aan het arriveren*.
- (7) *De toeristen **gaan** *aan het arriveren*.

In lijn met Booij's (2010:164) analyse van *aan het...gaan*:

- (8) $[[\text{aan het } [V_i]]_m [\text{gaan}]_j]_k \leftrightarrow [\text{INGR}_j [\text{PROG } [\text{PRED}_i]_m]_k]$
 - ▶ *aan het* onderliggend progressief, matrixww 'overrulet' defaultwaarde

Voorspelling: aspect type 'beginnen' *across-the-board* incompatibel met coercion. Maar:

- (9) De toeristen **beginnen te** *arriveren*.

- ▶ **Geen betekenisconflict tussen ingressiviteit en iterativiteit**

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion

Verklaring 2: Syntaxis

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

Twee verschillende structuren — [*aan het V_{inf}*] en [*aan het V_{inf}*]

- ▶ Zijn er andere (syntactische) eigenschappen waarin de *aan het*-constructies verschillen?

Jazeker:

1. Lijdend voorwerp
2. Werkwoordelijk partikel
3. Groepsvormende werkwoorden
4. Onderlinge ordening

- ▶ **progressief** [*aan het V_{inf}*] is functioneler/hoger dan **ingressief** [*aan het V_{inf}*]
- ▶ dat kan de *coercion*-feiten verklaren

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp

Puzzel:	
ingressief [aan het V _{inf} gaan]	coercion ✗
progressief [aan het V _{inf} zijn]	coercion ✓

Alleen progressief *aan het* kan een object licenseren:

- (10) Kailyn *was* (een boek) *aan het* lezen.
(11) Kailyn *ging* (*een boek) *aan het* lezen.

De positie van dat object lijkt op die bij **hulpww**:

- (12) dat Kailyn <een boek> *aan het* <*een boek> lezen *is*
(13) dat Kailyn <een boek> *moet* <*een boek> lezen

- ▶ Manipulatie thematisch domein (argumentsselectie) duidt op lagere positie *aan het*
- ▶ Parallel met hulpww duidt op hogere positie (functioneler karakter) *aan het*

Verklaring 2: Syntaxis

2. Werkwoordelijk partikel

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]

coercion ✗

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]

coercion ✓

Alleen progressief *aan het* kan een ww-partikel ‘hoog’ hebben zitten:

(14) dat Pieter <op> *aan het* <op> ruimen *is*

(15) dat Pieter <*op> *aan het* <op> ruimen *gaat*

Dat spiegelt wederom de distributie bij **hulpww**:

(14) dat Pieter <op> *aan het* <op> ruimen *is*

(16) dat Pieter <op> *moet* <op> ruimen

- ▶ Parallel met hulpww duidt op hogere positie (functioneler karakter) *aan het*

Verklaring 2: Syntaxis

3. Groepsvormende ww

Puzzel:

ingressief [aan het V_{inf} gaan]
coercion ✗

progressief [aan het V_{inf} zijn]
coercion ✓

Groepsvormende ww zoals *proberen, beloven, leren*, etc. kunnen alleen met *aan het*:

(17) Hugo *was aan het* (proberen te leren) autorijden.

(18) Hugo *ging aan het* (*proberen te leren) autorijden.

vgl. (19) Hugo *begon te* (proberen te leren) autorijden.

Vergelijk wederom de **hulpww**:

(20) Hugo *moet* (proberen te leren) autorijden.

Een controversieel geval is de lijdende vorm — ?? *de brug is gerepareerd aan het* worden

(21) Deze veelbelovende rol die aan miRNA therapeutica wordt toegeschreven, *is* reeds in andere velden **in praktijk gebracht aan het** worden.

(https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/061/650/RUG01-002061650_2013_0001_AC.pdf)

Verklaring 2: Syntaxis

3. Groepsvormende ww

Puzzel:

ingressief [aan het V_{inf} gaan]
coercion ✗

progressief [aan het V_{inf} zijn]
coercion ✓

Groepsvormende ww zoals *proberen, beloven, leren*, etc. kunnen alleen met *aan het*:

(17)	Hugo <i>was aan het</i>	(proberen te leren)	autorijden.
(18)	Hugo <i>ging aan het</i>	(*proberen te leren)	autorijden.
vgl. (19)	Hugo <i>begon te</i>	(proberen te leren)	autorijden.

Een controversieel geval is de lijdende vorm — ??*de brug is gerepareerd aan het* worden

- (21) Deze veelbelovende rol die aan miRNA therapeutica wordt toegeschreven, *is* reeds in andere velden **in praktijk gebracht *aan het* worden**.
(https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/061/650/RUG01-002061650_2013_0001_AC.pdf)

Met ingressief *aan het* wordt deze beduidend slechter:

- (21') *Deze veelbelovende rol ... *gaat* reeds in andere velden **in praktijk gebracht *aan het* worden**.

Verklaring 2: Syntaxis

3. Groepsvormende ww

Puzzel:

ingressief [aan het V_{inf} gaan]
coercion ✗

progressief [aan het V_{inf} zijn]
coercion ✓

Een controversieel geval is de lijdende vorm — ?? *de brug is gerepareerd aan het worden*

(21) Deze veelbelovende rol die aan miRNA therapeutica wordt toegeschreven, **is** reeds in andere velden **in praktijk gebracht aan het worden**.

(https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/061/650/RUG01-002061650_2013_0001_AC.pdf)

Met ingressief **aan het** wordt deze beduidend slechter:

(21') *Deze veelbelovende rol ... **gaat** reeds in andere velden **in praktijk gebracht aan het worden**.

- ▶ **Controversiële stelling:** **aan het-progressief** + passief vormt geen syntactisch probleem (dat is zo bij **aan het**), maar is twijfelachtig door competitie met o.t.t./o.v.t.
- ▶ TP > **aan het** > Voice/little vP > **aan het** > VP

Verklaring 2: Syntaxis

4. Onderlinge ordening

- ▶ TP > *aan het* > Voice/little vP > *aan het* > VP

Doet voorspelling over ordening — *aan het* > *aan het* vs. **aan het* > *aan het*

(22) Pieter *is* [[*aan het* [opruimen]] *aan het* [gaan]]]

(23) *Pieter *gaat* [[*aan het* [opruimen]] *aan het* [zijn]]]

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✓

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp
2. Werkwoordelijk partikel
3. Groepsvormende werkwoorden
4. Onderlinge ordening

► Feiten gelden voor [*aan het V_{inf}*] **op zichzelf**, zonder matrixww

adhortatief (ingressief): *Aan het opruimen (allemaal)!*

status update (progressief): *Aan het opruimen (op dit moment).*

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

TP > *aan het* > Voice/little
vP > *aan het* > VP

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp

2. Werkwoordelijk partikel
3. Groepsvormende werkwoorden
4. Onderlinge ordening

► Feiten gelden voor [*aan het V_{inf}*] op zichzelf, zonder matrixww

(24) (***Je kamer**) **aan het** opruimen! (adhortatief)

(25) (**M'n kamer**) **aan het** opruimen. (*status update*)

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

TP > **aan het** > Voice/little
vP > **aan het** > VP

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp
2. **Werkwoordelijk partikel**
3. Groepsvormende werkwoorden
4. Onderlinge ordening

► Feiten gelden voor [*aan het V_{inf}*] op zichzelf, zonder matrixww

(26) <***Op**> *aan het* <**op**> ruimen!

(adhortatief)

(27) <**Op**> *aan het* <**op**> ruimen.

(*status update*)

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

TP > *aan het* > Voice/little
vP > *aan het* > VP

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp
2. Werkwoordelijk partikel
3. **Groepsvormende werkwoorden**
4. Onderlinge ordening
 - ▶ Feiten gelden voor [*aan het V_{inf}*] op zichzelf, zonder matrixww

(28) *Aan het* (***leren**) opruimen!

(adhortatief)

(29) *Aan het* (**leren**) opruimen.

(*status update*)

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

TP > *aan het* > Voice/little
vP > *aan het* > VP

Verklaring 2: Syntaxis

1. Lijdend voorwerp
2. Werkwoordelijk partikel
3. Groepsvormende werkwoorden

4. Onderlinge ordening

- ▶ Feiten gelden voor [*aan het V_{inf}*] op zichzelf, zonder matrixww

(30) **Aan het* opruimen *aan het* zijn! (adhortatief)

(31) *Aan het* opruimen *aan het* gaan. (*status update*)

Puzzel:

ingressief [*aan het V_{inf} gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het V_{inf} zijn*]
coercion ✓

TP > *aan het* > Voice/little
vP > *aan het* > VP

Verklaring 2: Syntaxis

- ▶ Feiten gelden voor [*aan het* V_{inf}] op zichzelf, zonder matrixww

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✓

TP > *aan het* > Voice/little vP > *aan het* > VP

Fukuda (2012):

“High Aspect”

“Low Aspect”

- d.w.z. *aspect van constructies*
- complicatie op ANS-model: constructie-aspect op niveau van werkwoordgroep

Verklaring 2: Syntaxis

TP > *aan het* > Voice/little vP > *aan het* > VP
“High Aspect” “Low Aspect”

Afhankelijk van je theorie over syntaxis ↔ aspectuele klasse

Verbale decompositie (bv. Ramchand 2008; Travis 2010; Sybesma 2017)

- ▶ Aspectuele klasse direct afgelezen van VP-structuur (‘laag aspect’)
- ▶ Constructies die **laag** aanhechten, c-selecteren voor de **syntactische** articulatie van aspectuele klasse → **semantische coercion**-strategie ❌
- ▶ Constructies die **hoog** aanhechten, s-selecteren voor de **semantische** interpretatie van aspectuele klasse → **semantische coercion**-strategie ✅

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ❌

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✅

Verklaring 2: Syntaxis

TP > *aan het* > Voice/little vP > *aan het* > VP
“High Aspect” “Low Aspect”

Puzzel:

ingressief [*aan het* V_{inf} *gaan*]
coercion ✗

progressief [*aan het* V_{inf} *zijn*]
coercion ✓

Verbale decompositie (bv. Ramchand 2008; Travis 2010; Sybesma 2017)

- ▶ Aspectuele klasse direct afgelezen van VP-structuur (‘laag aspect’)
- ▶ Constructies die **laag** aanhechten, c-selecteren voor de **syntactische** articulatie van aspectuele klasse → **semantische coercion**-strategie ✗
- ▶ Constructies die **hoog** aanhechten, s-selecteren voor de **semantische** interpretatie van aspectuele klasse → **semantische coercion**-strategie ✓

✨ eigenlijk ingewikkelder: 2 ‘laag aspect’-domeinen (3 in totaal), zie Bogaards (2024) (in lijn met Tsai 2008)

Meer coercion blocking

Progressief vs. ingressief *aan het*

- (32) De toeristen **zijn** *aan het arriveren*.
- (33) *De toeristen **gaan** *aan het arriveren*.

Continuatief *blijven* vs. *door-*

- (34) De toeristen **blijven** *arriveren*.
- (35) *De toeristen *arriveren* **door**.

(Dall-E 3)

Prospectief *op het punt staan* vs. *op...staan*

- (36) De toeristen **staan op het punt te** *<vertrekken> <zwemmen>*.
- (37) De toeristen **staan op** *<vertrekken> <*zwemmen>*.

► **Stay tuned** voor m'n proefschrift :-)

Dank voor uw aandacht!

Maarten Bogaards en Ronny Boogaart

DNS, Gent, 6-12-2024

Universiteit
Leiden

leiden
UNIVERSITY
CENTRE FOR
LINGUISTICS